

FIȘA DISCIPLINEI (licență)

1. Date despre program

Instituția de învățământ superior	Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava
Facultatea	Facultatea de Științe ale Educației
Departamentul	Departamentul de Științe ale Educației
Domeniul de studii	Psihologie
Ciclul de studii	Licență
Programul de studii	Psihologie

2. Date despre disciplină

Denumirea disciplinei	PSIHLOGIA CREATIVITĂȚII				
Titularul activităților de curs	Conf. univ. dr. Maria-Doina SCHIPOR				
Titularul activităților aplicative	Asistent univ. drd. Ana-Maria ANDREI				
Anul de studiu	III	Semestrul	6	Tipul de evaluare	E
Regimul disciplinei	Categorია formativă a disciplinei DF - fundamentală, DD - în domeniu, DS - de specialitate, DC – complementară				DS
	Categorია de opționalitate a disciplinei: DI - impusă, DO - opțională, DF - facultativă				DO

3. Timpul total estimat (ore alocate activităților didactice)

I a) Număr de ore pe săptămână	4	Curs	2	Seminar	2	Laborator	-	Proiect	-
I b) Totalul de ore pe semestru din planul de învățământ	56	Curs	28	Seminar	28	Laborator	-	Proiect	-

II Distribuția fondului de timp pe semestru:	ore
II a) Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe	26
II b) Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren	18
II c) Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri	22
II d) Tutoriat	
III Examinări	3
IV Alte activități (precizați):	

Total ore studiu individual II (a+b+c+d)	66
Total ore pe semestru (Ib+II+III+IV)	125
Numărul de credite	5

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

Curriculum	Psihologia educației
Competențe	<ul style="list-style-type: none"> ● CP14. Cooperează cu personalul didactic ● CP15. Oferă consiliere elevilor și studenților ● CP16. Realizează evaluarea educațională

5. Condiții (acolo unde este cazul)

Desfășurare a cursului	<ul style="list-style-type: none"> ● videoproiector, fișe de lucru, PC, videoproiector, grila de observație a comportamentului elevilor, fișa psihopedagogică, suporturi electronice pentru unitatea de curs, prezentări PPT, materiale pentru aplicații, flip-chart, foi A1 și A3, manuale 	
Desfășurare aplicații	Seminar	<ul style="list-style-type: none"> ● videoproiector, fișe de lucru, PC, videoproiector, grila de observație a comportamentului elevilor, fișa psihopedagogică, suporturi electronice pentru unitatea de curs, prezentări PPT, materiale pentru aplicații, flip-chart, foi A1 și A3, manuale
	Laborator	<ul style="list-style-type: none"> ●
	Proiect	<ul style="list-style-type: none"> ●

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> • C1. Operarea cu concepte fundamentale domeniului psihologiei • C3. Evaluarea critică a situațiilor problematice și a soluțiilor posibile în psihologie • C4. Evaluarea psihologică a individului, grupului și organizației
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> • CT3. Autoevaluarea nevoilor de formare continuă în vederea adaptării competențelor profesionale la dinamica contextului social

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

Obiectivul general al disciplinei Dobândirea și aplicarea științifică a instrumentelor necesare cunoașterii mecanismelor creativității în perspectiva dezvoltării potențialului creativ	<ul style="list-style-type: none"> • O1 descrierea și analiza principalelor perspective teoretice specifice psihologiei creativității;
	<ul style="list-style-type: none"> • O3 aplicarea conceptelor de bază specifice psihologiei creativității în situații de viață concrete;
	<ul style="list-style-type: none"> • O4 dobândirea unui set de instrumente necesare cunoașterii și stimulării creativității;
	<ul style="list-style-type: none"> • OT2 dezvoltarea unor abilități de stimulare a creativității în și prin grup;

8. Conținuturi

Curs	Nr. ore	Metode de predare	Observații
1. Creativitatea - rolul creativității în procesul instructiv-educativ • Ce este creativitatea - Conceptualizare și repere experiențiale • Creativitatea – finalitate și spirit • Orientare bibliografică	2	expunere, prelegerea intensificată, problematizarea, conversația,	
2. Modelare teoretică • Unde plasăm creativitatea: Relația dintre creativitate și procesele psihice. Relația creativitate – inteligență. • Experiența creativității: Creativitatea ca fenomen psihologic, pedagogic și social	2	prelegerea intensificată, conversația, descoperirea dirijată, metodele și tehnicile gândirii creative	
3. Abordări clasice și moderne în teoretizarea creativității • Teoria psihanalitică, teoria asociaționistă, teoria gestaltistă, teoria behavioristă teoria existențialistă, teoria factorială a creativității, teorii cognitive, neuropsihologia creativității • Perspectiva life-span asupra creativității	2	expunere dialogată, descoperirea dirijată, studiul de caz	
4. Abordare multifactorială a creativității • Factori biologici –Baze genetice, neuroplasticitate și rigiditate funcțională în relație cu creativitatea • Determinanți cognitivi: cogniția creativă, gândirea divergentă, controlul cognitiv • Determinanți afectivi: dispozițiile și emoțiile creative • Modele motivaționale ale creativității • Factori sociali și culturali ai creativității • Influența spațiului fizic asupra creativității	2	prelegerea intensificată, conversația, problematizarea, studiul de caz	
5. Psihodiagnoza creativității • Modalități de psihodiagnoză a potențialului și a performanței creative • Psihodiagnoza atitudinilor creative • Evaluarea prin raportare la zona proximei dezvoltări	2	expunere, conversația, descoperirea dirijată, metodele și tehnicile gândirii critice	
6. Mentea imaginativă- dezvoltarea procesului creator • Etapele procesului creator • Starea de flux creativ • Contextul creativ	2	expunere dialogată, problematizarea, demonstrația, studiul de caz,	
7. Personalitatea creativă • Trăsăturile personalității creative • Dimensiuni atitudinale ale creativității	2	conversația, metodele și tehnicile gândirii creative, descoperirea dirijată,	

<ul style="list-style-type: none"> • Dimensiuni aptitudinale ale creativității – Relația creativității cu inteligența • Diferențe culturale în manifestarea personalității creative 			
8. Forme și niveluri ale creativității <ul style="list-style-type: none"> • Nivelurile creativității • Creativitatea individuală și de grup • Gestionarea unui grup creativ • Creativitate și joc în educație 	2	expunere dialogată, conversația, descoperirea dirijată	
9. Factorii stimulativi și blocajele creativității <ul style="list-style-type: none"> • Factori stimulativi interni și externi persoanei • Blocaje interne și externe ale creativității. • Combaterea atitudinilor și credințelor autolimitative – modele și practici specifice de intervenție psihologică 	2	conversația, problematizarea, studiul de caz	
10. Dezvoltarea creativității I <ul style="list-style-type: none"> • Metode de stimulare a creativității destinate produsului creativ • Metode destinate dimensiunii atitudinale a creativității • Aplicații 	4	demonstrația, conversația, metodele și tehnicile de stimulare a creativității	
11. Dezvoltarea creativității în cadrul organizațiilor <ul style="list-style-type: none"> • Dezvoltarea creativității individuale și colaborative • Leadership creativ și centrat pe dezvoltarea creativității • Aplicații 	4	metodele și tehnicile de stimulare a creativității	
12. Perspectivă sintetică asupra psihologiei creativității <ul style="list-style-type: none"> • Rolul creativității în viața cotidiană. • Rolul creativității în dezvoltarea sănătății mintale • Modele de cercetare și intervenție în psihologia creativității • Concluzii, studii de caz, propuneri 	2	conversația, problematizarea, studiul de caz	
Bibliografie			
<p>[1] Badea, E., (1998), Flexibilitatea mintală – o viziune sincronică, EDP, București.</p> <p>[2] Bouillerce, B., Carré, E., (2002), Cum să ne dezvoltăm creativitatea, Ed. Polirom, Iași.</p> <p>[3] Cosmovici, A.,(1995), Creativitatea și cultivarea ei în școală, în Psihopedagogie pentru examenul de definitivat și gradul didactic II, Editura Spiru Haret, Iași.</p> <p>[4] Amabile, T. M., (1997), Creativitatea ca mod de viață. Ghid pentru părinți și profesori, Editura Știință și Tehnică, București.</p> <p>[5] Caluschi M. (2001), Grupul creativ de formare, Iași, Editura Cantes;</p> <p>[6] Caluschi M. (2001), Grupul mic și creativitatea, Iași, Editura Cantes;</p> <p>[7] Csikszentmihalyi, M. (1996), Creativity: Flow and the psychology of discovery and invention. New York: Harper Perennial.</p> <p>[8] De Bono E. (2006), Șase pălării gânditoare, București, Editura Curtea Veche.</p> <p>[9] De Bono E. (2009), Cursul de gândire, București, Editura Curtea Veche.</p> <p>[10] Forgeard, M. J. C. (2013). Perceiving benefits after adversity: The relationship between self-reported posttraumatic growth and creativity. <i>Psychology of Aesthetics, Creativity, and the Arts</i>, 7, 245–264.</p> <p>[11] Forgeard, M. J. C. & Mecklenburg, A. C. (2013). The two dimensions of motivation and a reciprocal model of the creative process. <i>Review of General Psychology</i>, 17, 255–266.</p> <p>[12] James, K., Clark, K., & Cropanzano, R. (1999). Positive and negative creativity in groups, institutions, and organizations: A model and theoretical extension. <i>Creativity Research Journal</i>, 12, 211–226.</p> <p>[13] Kaufman, J. C., Sternberg, R. J. (2010). <i>The Cambridge Handbook of Creativity</i>. New York: Cambridge University Press.</p> <p>[14] Martela, F. & Steger, M. F. (2016). The three meanings of meaning in life: Distinguishing coherence, purpose, and significance. <i>The Journal of Positive Psychology</i>, 1–15.</p> <p>[15] Moraru I. (1997), Psihologia creativității, București, Editura Victor;</p> <p>[16] Munteanu A. (1994), Incursiuni în creatologie, Timișoara, Editura Augusta;</p> <p>[17] Munteanu A. (2001), Experiența Atlantis. Din jurnalul unui grup creativ, Timișoara, Editura Augusta;</p> <p>[18] Roco M. (2001), Creativitate și inteligență emoțională, Iași, Editura Polirom;</p> <p>[19] Root-Bernstein, R. & Root-Bernstein, M. (1999), Sparks of genius. The 13 thinking tools if the world's most creative people. Boston, MA: A Mariner Book Houghton Mifflin Company.</p> <p>[20] Runco, A. M. (2007). <i>Creativity: Theories and Themes: Research, Development, and Practice</i>, UK: Academic Press.</p> <p>[21] Runco, M. A. & Pritzker S. (1999). <i>Encyclopedia of creativity</i>. San Diego, CA: Academic Press.</p> <p>[22] Sawyer, R. K. (2012), <i>Explaining Creativity. The Science of Innovation</i>. (2nd edition). Oxford University Press.</p> <p>[23] Scott, G., Leritz, L. E., & Mumford, M. D. (2004), <i>Types of creativity training: Approaches and their</i></p>			

effectiveness. *The Journal of Creative Behavior*, 38(3), 149-179.

[24] Sternberg, R. J., (2005), *Manual de creativitate*, Iași, Editura Polirom;

[25] Sternberg, R. J., (2015), *Teaching for creativity: The sounds of silence*. *Psychology of Aesthetics, Creativity, and the Arts*, 9(2), 115.

[26] Sternberg, R. J. A triangular theory of creativity. *Psychology of Aesthetics, Creativity, and the Arts*, 12, 50–67.

[27] Sternberg, R. J., & Williams, W. M. (1996). *How to develop student creativity*. Alexandria, VA:ASCD.

[28] Stoica-Constantin A., Caluschi M. (2005), *Evaluarea creativității. Ghid practic*, Iași, Editura Performantica;

[29] Stoica-Constantin Ana, (2004), *Creativitatea pentru studenți și profesori*, Ed. Institutului European, Iași.

[30] *The Cognitive Neuroscience of Creativity* <https://link.springer.com/content/pdf/10.3758/BF03196731.pdf>

[31] The promises and perils of the neuroscience of creativity <https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fnhum.2013.00246/full>

[32] Fink, A., Benedek, M., Grabner, R. H., Staudt, B., & Neubauer, A. C. (2007). Creativity meets neuroscience: Experimental tasks for the neuroscientific study of creative thinking. *Methods*, 42(1), 68-76. <https://doi.org/10.1016/j.ymeth.2006.12.001>

[33] Land, G. (2011). TEDx Tucson, The Failure of Success. <https://www.youtube.com/watch?v=ZfKMq-rYtnc>

[34] Robinson K. (2007). TED Talk “Do schools kill creativity”. https://www.youtube.com/results?search_query=do+schools+kill+creativity

Bibliografie minimală

[1] Amabile, T., (1997), *Creativitatea ca mod de viață*, Editura Științifică și tehnică, București.

[2] Kaufman, J. C., Sternberg, R. J. (2010). *The Cambridge Handbook of Creativity*. New York: Cambridge University Press.

[3] Roco, M., (2004), *Creativitate și inteligență emoțională*, Editura Polirom, Iași.

[4] Sternberg R. J. (2005), *Manual de creativitate*, Editura Polirom, Iași.

[5] Stoica-Constantin A. (2004), *Creativitatea (pentru studenți și profesori)*, Institutul European, Iași.

Aplicații (Seminar / laborator / proiect)	Nr. ore	Metode de predare	Observații
<ul style="list-style-type: none"> Seminar introductiv în Psihologia creativității Dezbatere <i>creativitate vs. Inteligență; creativitate vs. talent</i> 	2	Conversația, exercițiul, dezbaterea, linguagrama	
<ul style="list-style-type: none"> Relația creativitate – structuri și procese reglatoare Afectivitate, motivație, voință, inteligență emoțională Relația creație – creativitate 	2	Expunerea, problematizarea, conversația, exercițiul	
<ul style="list-style-type: none"> Diagnosticarea potențialului și a performanței creative Probe pentru evaluarea potențialului creativ Probe pentru evaluarea performanței creative Probe pentru evaluarea atitudinilor creative 	2	Analogia, jocul de cuvinte, problematizarea, demonstrația	
<ul style="list-style-type: none"> Creativitatea și modelabilitatea ei prin învățare Principii ale gândirii creative Neuroplasticitatea și posibilități de antrenare a potențialului creativ prin învățare Rigiditatea funcțională – piedică în creativitate 	2	Conversația, demonstrația, exercițiul, brainstorming, analogia	
<ul style="list-style-type: none"> Trăsături ale personalității creatoare Deprinderi specifice Atitudinea creativă Resurse personale utile 	2	Expunerea, brainstorming, exercițiul	
<ul style="list-style-type: none"> Psihologia socială a creativității Factori ambientali – educaționali, familiali, culturali etc și rolul lor în sporirea / inhibarea creativității Teoria componentială a creativității 	2	brainstorming, Philips 6-6, metoda 6-3-5	
<ul style="list-style-type: none"> Factori intelectivi ai creativității Gândirea creativă și rezolvarea de probleme Gândire divergentă, gândire convergentă, gândire asociativă, gândire ludică Reprezentări, imaginație, memorie, inteligență, rezolvare de probleme 	2	Expunerea, exercițiul, problematizarea, jocul de rol, metoda Frisco	
<ul style="list-style-type: none"> Stimularea creativității la copii Rolul jocului și al prietenilor imaginari Gândirea ludică și dezvoltarea fluenței și flexibilității gândirii la copii Activități stimulatoare 	2	Expunerea, conversația, sinectica, exercițiul	

<ul style="list-style-type: none"> Creativitate versus talent Aspecte comune și diferențieri conceptuale Factori catalizatori ai talentului 	2	Expunerea, discuția Panel, exercițiul	
<ul style="list-style-type: none"> Creativitatea și psihopatologia <i>Geniul solitar vs individul creator</i> Relația dintre genialitate și manifestări ale unor tulburări psihice 	2	Expunerea, problematizarea, metoda florii de lotus, exercițiul	
<ul style="list-style-type: none"> Factori frenatori ai creativității Atitudini non-creative (puterea obișnuinței, reguli și tradiții, bariere psihologice etc) Mijloace de combatere a factorilor de blocaj 	2	joc de rol, discuția Panel, conversația, exercițiul, dezbateră	
<ul style="list-style-type: none"> Relaxarea și efectul relaxării asupra dinamicii și productivității creative Dinamica procesului creativ. Efecte ale pauzelor și relaxării Tipuri și forme de relaxare – efecte asupra creativității Aplicații– antrenamentul autogen Schultz Tehnici de tip mindfulness 	2	conversația, captarea imaginilor din reverie, exerciții tip mindfulness	
<ul style="list-style-type: none"> Exprimare creativă prin artă Antrenarea creativității expresive Efectul muzicii asupra creativității Forme atipice de artă Creativitatea prin dans Grafologia și creativitatea 	2	Expunerea, metoda listelor, dezbateră, conversația	
<ul style="list-style-type: none"> Seminar de sinteză și evaluativ Autoevaluarea nivelului de activare a potențialului creativ Evaluarea finală a seminarului 	2	Conversația, problematizarea, dezbateră	

Bibliografie

- [1] Badea, E., (1998), Flexibilitatea mintală – o viziune sincronică, EDP, București.
- [2] Bouillercce, B., Carré, E., (2002), Cum să ne dezvoltăm creativitatea, Ed. Polirom, Iași.
- [3] Cosmovici, A.,(1995), Creativitatea și cultivarea ei în școală, în Psihopedagogie pentru examenul de definitivat și gradul didactic II, Editura Spiru Haret, Iași.
- [4] Amabile, T. M., (1997), Creativitatea ca mod de viață. Ghid pentru părinți și profesori, Editura Știință și Tehnică, București.
- [5] Caluschi M. (2001), Grupul creativ de formare, Iași, Editura Cantes;
- [6] Caluschi M. (2001), Grupul mic și creativitatea, Iași, Editura Cantes;
- [7] Csikszentmihalyi, M. (1996), Creativity: Flow and the psychology of discovery and invention. New York: Harper Perennial.
- [8] De Bono E. (2006), Șase pălării gânditoare, București, Editura Curtea Veche;
- [9] De Bono E. (2009), Cursul de gândire, București, Editura Curtea Veche;
- [10] Kaufman, J. C., Sternberg, R. J. (2010). The Cambridge Handbook of Creativity. New York: Cambridge University Press.
- [11] Moraru I. (1997), Psihologia creativității, București, Editura Victor;
- [12] Munteanu A. (1994), Incursiuni în creatologie, Timișoara, Editura Augusta;
- [13] Munteanu A. (2001), Experiența Atlantis. Din jurnalul unui grup creativ, Timișoara, Editura Augusta;
- [14] Roco M. (2001), Creativitate și inteligență emoțională, Iași, Editura Polirom;
- [15] Root-Bernstein, R. & Root-Bernstein, M. (1999), Sparks of genius. The 13 thinking tools if the world's most creative people. Boston, MA: A Mariner Book Houghton Mifflin Company.
- [16] Runco, A. M. (2007). Creativity: Theories and Themes: Research, Development, and Practice, UK: Academic Press.
- [17] Runco, M. A. & Pritzker S. (1999). Encyclopedia of creativity. San Diego, CA: Academic Press.
- [18] Sawyer, R. K. (2012), Explaining Creativity. The Science of Innovation. (2nd edition). Oxford University Press.
- [19] Scott, G., Leritz, L. E., & Mumford, M. D. (2004), Types of creativity training: Approaches and their effectiveness. The Journal of Creative Behavior, 38(3), 149-179.
- [20] Sternberg, R. J., (2005), Manual de creativitate, Iași, Editura Polirom;
- [21] Sternberg, R. J., (2015), Teaching for creativity: The sounds of silence. Psychology of Aesthetics, Creativity, and the Arts, 9(2), 115.
- [22] Sternberg, R. J., & Williams, W. M. (1996). How to develop student creativity. Alexandria, VA:ASCD.
- [23] Stoica-Constantin A., Caluschi M. (2005), Evaluarea creativității. Ghid practic, Iași, Editura Performantica;
- [24] Stoica-Constantin Ana, (2004), Creativitatea pentru studenți și profesori, Ed. Institutului European, Iași.
- [25] The Cognitive Neuroscience of Creativity <https://link.springer.com/content/pdf/10.3758/BF03196731.pdf>
- [26] The promises and perils of the neuroscience of creativity <https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fnhum.2013.00246/full>

- [27] Fink, A., Benedek, M., Grabner, R. H., Staudt, B., & Neubauer, A. C. (2007). Creativity meets neuroscience: Experimental tasks for the neuroscientific study of creative thinking. *Methods*, 42(1), 68-76. <https://doi.org/10.1016/j.ymeth.2006.12.001>
- [28] Land, G. (2011). TEDx Tucson, The Failure of Success. <https://www.youtube.com/watch?v=ZfKMq-rYtnc>
- [29] Robinson K. (2007). TED Talk "Do schools kill creativity". https://www.youtube.com/results?search_query=do+schools+kill+creativity

Bibliografie minimală

- [1] Amabile, T., (1997), *Creativitatea ca mod de viață*, Editura Științifică și tehnică, București.
- [2] Kaufman, J. C., Sternberg, R. J. (2010). *The Cambridge Handbook of Creativity*. New York: Cambridge University Press.
- [3] Roco, M., (2004), *Creativitate și inteligență emoțională*, Editura Polirom, Iași.
- [4] Sternberg R. J. (2005), *Manual de creativitate*, Editura Polirom, Iași.
- [5] Stoica-Constantin A. (2004), *Creativitatea (pentru studenți și profesori)*, Institutul European, Iași.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținuturile disciplinei au fost elaborate ca urmare a consultării programelor de studii similare din țară, a așteptărilor și evaluărilor Inspectoratului Școlar Județean Suceava, Asociației Învățătorilor Suceveni.

10. Evaluare

Tip activitate	Criterii de evaluare	Metode de evaluare	Pondere din nota finală
Curs	<ul style="list-style-type: none"> ● Prezentarea și analiza principalelor perspective teoretice specifice psihologiei creativității; ● Aplicarea conceptelor de bază specifice psihologiei creativității în situații de viață concrete; ● Însușirea instrumentelor științifice necesare cunoașterii și stimulării creativității; ● Evaluarea în plan concret a relației deschise dintre rezultatele cercetării în domeniul psihologiei creativității și evoluția personalității. 	Test docimologic	50%
Seminar	<ul style="list-style-type: none"> ● Utilizarea conceptelor și instrumentelor propuse de Psihologia creativității în situații de viață concrete; ● Demonstrarea capacității de a utiliza metode de cunoaștere și de dezvoltare a potențialului creativ; ● Probarea unei atitudini pozitive față de abordarea creativă a problemelor. 	Prezentare PPT Participare activă la seminar	50%
Laborator	-	-	-
Proiect	-	-	-

Standard minim de performanță

Standarde minime pentru nota 5:

- capacitatea de a opera minimal în sfera teoretică a Psihologiei creativității;
- capacitatea de a aplica informațiile specifice Psihologiei creativității în contexte concrete;
- demonstrarea abilităților de a utiliza metodele de cunoaștere și dezvoltare a creativității

Standarde minime pentru nota 10:

- capacitatea de a nuanța subtil sistemul terminologic al Psihologiei creativității;
- demonstrarea capacității de a utiliza tehnicile specifice de stimulare a creativității în situații problematice;
- abilitatea de a aborda diferențiat tehnicile de stimulare a creativității (prin raportare la dinamica factorială a creativității, tipul sau nivelul de creativitate vizat, particularitățile de vârstă, motivaționale, intelectuale, de personalitate).

Data completării	Semnătura titularului de curs	Semnătura titularului de aplicație
	Conf. univ. dr. Maria-Doina SCHIPOR	Asistent univ. drd. Ana-Maria ANDREI

Data avizării în departament	Semnătura directorului de departament
	conf. univ. dr. Maria-Doina SCHIPOR

Data aprobării în consiliul facultății	Semnătura decanului
	conf. univ dr. Aurora Adina COLOMEISCHI